

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ "ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ"

Видин, ул. "Любен Каравелов" № 31, тел. 088 645 6389

E-mail: info-500104@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ:

ДИРЕКТОР:

/Цветан Михайлов/

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

ПО КАРИЕРНО ОРИЕНТИРАНЕ И КОНСУЛТИРАНЕ

ЗА УЧЕБНАТА 2025/2026 г.

Разработил:

/Мария Митева-пед.съветник/

ВЪВЕДЕНИЕ

Кариерното ориентиране в училищното образование се реализира в съответствие с:

- Закона за предучилищното и училищното образование
- Наредба №13 от 21.09.2016г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование
- Наредбата за приобщаващото образование /чл.19/

и включва взаимнодопълващи се дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда.

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Кариерното ориентиране е продължителен процес, който стартира още от ранна възраст на детето и продължава през целия живот на човека. Разбира се през различните етапи от жизнения цикъл на личността кариерното ориентиране има различни цели и задачи и се реализира с помощта на различни методи, форми и инструменти за работа, които са съобразени с възрастовите особености на учениците. Кариерното ориентиране е насочено към развитие на цялостната личност, формирайки реалистична самооценка и насърчаване на инициативността и креативността при правене на различни избори в живота.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Подготовка на подрастващите за трудова и професионална кариера и изграждане на нагласи и умения за откриване и развиване на способности, придобиване на нови знания и целенасочена подготовка за постигане на житейски цели.
2. Осигуряване на специализирана и своевременна информация на учениците относно възможностите за обучение за постигане на успешна професионална и житейска реализация.
3. Развитие на умения у учениците за самостоятелно и информирано вземане на решения за избор на училище, профилирано обучение или професионално образование.

ЗАДАЧИ ПОДЧИНЕНИ НА ЦЕЛИТЕ

1. Подпомагане на учениците в процеса на осмисляне какви качества на личността и какви умения са необходими за дадената професия, както и какво изисква професията от този, който я упражнява.
2. Провеждане на занятия и дейности, свързани с опознаване на различни професии.
3. Формиране на понятия и представи за кариера, кариерно развитие, управление на кариерата.
4. Формиране на ключови преносими умения за: учене и организация на времето; ефективно междуличностно взаимодействие; проучване на възможности; търсене и обработка на информация; критично мислене; познаване и използване на модели за вземане на решения.

ХАРАКТЕРИСТИКА НА КАРИЕРНОТО ОРИЕНТИРАНЕ В НАЧАЛЕН ЕТАП

В начален етап учениците се запознават с различни професии, разбират смисъла от това да се трудиш, създават най-ранните си мечти за това с какво искат да се занимават в бъдеще.

1. Цели на кариерното ориентиране в начален етап

- 1.1 Запознаване на учениците с многообразието на професиите.
- 1.2 Формиране на разбирането, че кариерата е средство за професионална и личностна реализация и че всяка професия е необходима на обществото и има своето място на пазара на труда.
- 1.3 Изграждане на положително отношение към труда.
- 1.4 Стимулиране на желание за бъдеща професионална реализация.
- 1.5 Подкрепа за развитие на личностни и социални умения, свързани с първите мечти и проекти, насочени към бъдещата реализация.

2. Задачи:

- 2.1 Създаване на основни познания за характеристиките на често срещани професии.
- 2.2 Насърчаване на естествената любознателност в опознаването на различни професии и на мечтите за бъдеща реализация.

3. Очаквани резултати:

- 3.1 Придобити знания за различни видове труд и професии, основните им характеристики и отговорности.
- 3.2 Разбиране на връзката между учене, умения и успех.
- 3.3 Изявени първи професионални интереси и мечти.
- 3.4 Изградено уважение към труда и професиите.

ХАРАКТЕРИСТИКА НА КАРИЕРНОТО ОРИЕНТИРАНЕ В ПРОГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП

В прогимназиален етап е налице задълбочаване на знанията за различни професии, нарастващ стремеж към себепознание и търсене на съответствие между индивидуални интереси, способности и нагласи и характеристиките на различни професии, подготовка на седмокласниците за преход към гимназиален етап на образование.

1. Цели на кариерното ориентиране в прогимназиален етап:

- 1.1 Осъзнаване на необходимостта от учене за постигане на пълноценна професионална реализация.
- 1.2 Откриване на пряката зависимост между ученето и труда като основна част от реалния живот на възрастните.
- 1.3 Осъзнаване на силните страни и области на развитие, с цел постигане на висока степен на самопознание.
- 1.4 Развитие на личностни и социални качества в защитена и сигурна среда.
- 1.5 Подпомагане на информирания и осъзнат образователен избор след VII клас.

2. Задачи:

- 2.1 Обогаляване и задълбочаване на познанията за различните професии
- 2.2 Запознаване с възможностите за образование и кариера.
- 2.3 Подпомагане формирането на адекватна самооценка.
- 2.4 Формиране на ключови преносими умения – за учене и организация на времето, ефективно междуличностно взаимодействие, проучване и оценка на възможности, вземане на решения.

3. Очаквани резултати:

- 3.1 Ученето – приоритет на ученика.
- 3.2 Разширени познания за различни професии и техните характеристики.
- 3.3 Изградена представа за собствените силни страни, интереси и предпочитания.

3.4 Развити лични и социални качества у учениците.

3.5 Информираност за възможностите за по-нататъшно образование.

ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ ЦЕЛИТЕ НА ПРОГРАМАТА:

1. Изготвяне на тематичен график /Приложение №1/. Предвидените теми по класове са:
 - 1.1 За I клас – “Кой произвежда хляба?” и „Влакче на професиите“;
 - 1.2 За II клас – „Имената на професиите“ и „Светът на труда около нас“;
 - 1.3 За III клас – „Опознавам професиите с интерес“; „Познавам професията на...“
 - 1.4 За IV клас – „Професии по буква“ и „Моето любимо занимание“
 - 1.5 За V клас – „Познавам професията на...“ и „Искам да стана...“
 - 1.6 За VI клас – „Професията – случайност или избор“ и „И професиите имат семейство“
 - 1.7 За VII клас – „Изследвам своите професионални интереси, способности и предпочитания“; и „За да съм ориентиран, трябва да съм информиран“
2. Темите по кариерно ориентиране се провеждат в часа на класа. Предвиждат се по две теми за учениците от I - VII клас за учебната година, разпределени по една тема за учебен срок, съгласно изготвен тематичен график /Приложение1/.
3. Сътрудничество с кариерните консултанти от ЦПРЛ КОК – град Видин в следните направления:
 - 3.1 Кариерните консултанти професионално представят пред учениците тематичното съдържание, съобразено с възрастовите им особености в начален и прогимназиален етап чрез, използвайки многообразие от методи и средства;
 - 3.2 Инициране на участие в Панорамата на образованието насочена към учениците в седми клас, с цел набиране на информация за възможностите, които се предлагат за продължаващо образование;
 - 3.3 Индивидуално и групово консултиране на ученици и родители в ЦПРЛ КОК – град Видин с предварителна заявка за консултация по теми, заложиени в програмата за кариерното ориентиране и по въпроси, свързани с кандидатстването на учениците след VII клас.